

SAOPŠTENJE 146/2022

Datum objave:
28.10.2022.

Preliminarni podaci

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar – Septembar 2022.

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar – septembar 2022. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 3 158,3 miliona eura, što ukazuje na rast od 48,2% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 520,3 miliona eura, a **uvoz** 2 638,0 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio veći za 72,2%, a uvoz veći za 44,2%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 19,7% i veća je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 16,5%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljena **Mineralna goriva i maziva (sektor 3)**, u iznosu od 163,5 miliona eura (koje čine: Električna energija – 134,9 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 514,7 miliona eura (koje čine: Drumska vozila – 159,0 mil. eura, Električne mašine, aparati i uređaji – 102,9 mil.eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Švajcarska (104,8 mil. eura), Srbija (103,4 mil. eura), i Bosna i Hercegovina (69,9 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (451,0 mil. eura), Kina (238,6 mil. eura) i Grčka (221,6 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

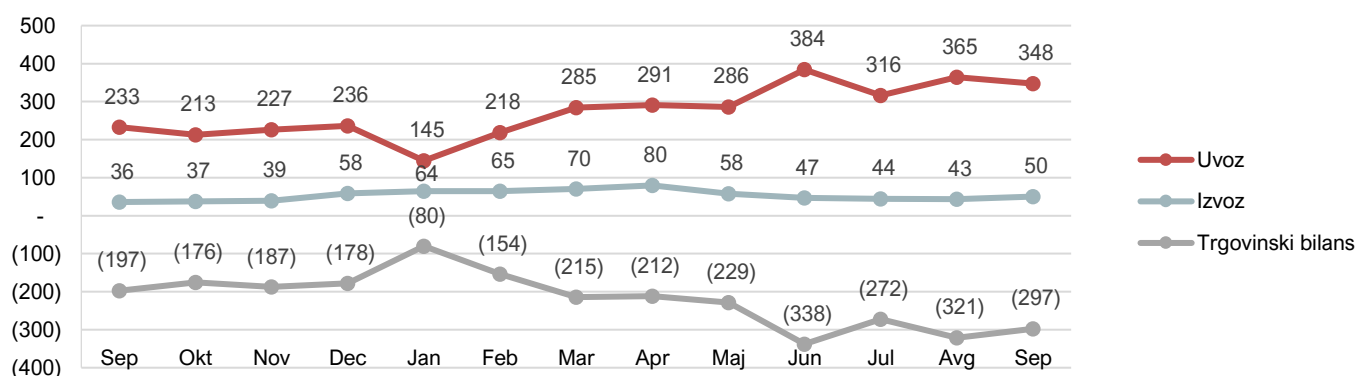

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2021				
Januar	103 751	25 318	129 070	-78 433
Februar	149 184	34 901	184 086	-114 283
Mart	185 514	34 195	219 708	-151 319
April	200 897	41 380	242 277	-159 516
Maj	205 981	30 810	236 791	-175 172
Jun	242 264	35 928	278 192	-206 336
Jul	268 113	32 620	300 733	-235 494
Avgust	240 368	31 095	271 463	-209 274
Septembar	233 048	35 873	268 921	-197 175
Oktober	213 092	37 317	250 409	-175 775
Novembar	226 545	39 178	265 723	-187 367
Decembar	236 356	58 431	294 786	-177 925
2022				
Januar	144 569	64 343	208 912	-80 226
Februar	218 416	64 548	282 965	-153 868
Mart	284 696	70 138	354 833	-214 558
April	291 146	79 595	370 741	-211 550
Maj	286 382	57 558	343 940	-228 824
Jun	384 298	46 527	430 826	-337 771
Jul	316 437	44 293	360 730	-272 144
Avgust	364 504	43 163	407 667	-321 341
Septembar	347 586	50 097	397 682	-297 489

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan - Sep 2021		Jan - Sep 2022		Jan - Sep 2021		Jan - Sep 2022		Jan - Sep 2021	Jan - Sep 2022
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	1 829 121	100,0	2 638 033	100,0	302 119	100,0	520 262	-1 527 002	-2 117 771
Evropa	82,4	1 506 664	80,4	2 121 442	94,5	285 389	93,8	487 818	-1 221 275	-1 633 624
EU-27	45,8	836 913	43,8	1 156 352	34,5	104 093	28,5	148 271	-732 820	-1 008 081
CEFTA ²	28,5	520 875	25,9	684 524	44,3	133 861	40,0	208 282	-387 014	-476 242
Afrika	0,4	6 741	0,4	11 803	1,2	3 760	0,3	1 760	-2 982	-10 043
Azija	14,6	266 956	14,4	379 954	3,1	9 225	5,0	26 186	-257 731	-353 767
Amerika	2,6	47 971	4,7	123 892	1,2	3 631	0,8	4 333	-44 340	-119 559
Okeanija	0,0	788	0,0	942	0,0	115	0,0	165	-673	-777
SAD	1,2	21 968	0,9	24 764	0,7	2 102	0,5	2 481	-19 866	-22 283
Kina	9,8	179 392	9,0	238 593	0,8	2 496	2,3	11 937	-176 896	-226 656
Rusija	0,4	7 034	0,3	7 091	0,7	2 020	0,1	372	-5 014	-6 718
Švajcarska	1,9	34 237	4,0	105 533	8,1	24 460	20,2	104 833	-9 777	-700
Japan	0,7	11 995	0,8	20 375	0,0	112	0,0	246	-11 883	-20 129
Turska	4,4	80 907	5,1	134 226	4,7	14 277	2,2	11 527	-66 630	-122 699
Brazil	0,5	8 722	0,7	17 979	0,0	14	0,0	16	-8 708	-17 963
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,8	15 431	0,7	18 796	0,3	1 008	0,6	3 295	-14 422	-15 501

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan - Sep 2021	Jan - Sep 2022	Jan - Sep 2021	Jan - Sep 2022	Jan - Sep 2021	Jan - Sep 2022
SVIJET	1 829 121	2 638 033	302 119	520 262	-1 527 002	-2 117 771
EU-27	836 913	1 156 352	104 093	148 271	-732 820	-1 008 081
Austrija	23 851	26 092	1 878	2 066	-21 972	-24 026
Belgija	14 406	16 468	375	536	-14 031	-15 932
Bugarska	9 853	16 009	482	848	-9 371	-15 161
Češka	21 758	27 908	8 689	14 126	-13 069	-13 781
Danska	8 168	20 445	695	6 172	-7 474	-14 273
Estonija	306	903	285	353	-21	-550
Finska	2 497	3 195	2	11	-2 495	-3 184
Francuska	35 492	52 735	1 075	1 783	-34 417	-50 952
Grčka	107 271	221 648	8 411	474	-98 860	-221 174
Holandija	35 538	40 881	1 132	1 107	-34 406	-39 773
Irska	21 583	5 595	7	4	-21 576	-5 591
Italija	115 296	148 480	21 009	13 039	-94 287	-135 441
Kipar	123	1 596	331	39	208	-1 556
Letonija	674	1 479	5	0	-669	-1 479
Litvanija	813	723	1	4	-812	-719
Luksemburg	381	788	1 518	27 559	1 138	26 771
Mađarska	17 071	23 448	6 344	6 094	-10 727	-17 355
Malta	10	7	493	569	483	562
Njemačka	168 606	189 228	15 113	15 466	-153 493	-173 761
Poljska	31 712	43 760	10 934	12 409	-20 778	-31 351
Portugalija	2 887	4 596	7	7	-2 880	-4 589
Hrvatska	100 106	156 936	2 774	5 626	-97 331	-151 310
Rumunija	21 982	27 212	279	315	-21 703	-26 896
Slovačka	5 876	7 338	890	43	-4 986	-7 294
Slovenija	36 537	56 108	16 997	35 437	-19 540	-20 670
Španija	41 865	43 734	2 650	2 981	-39 215	-40 753
Švedska	12 252	19 040	1 716	1 201	-10 536	-17 839
CEFTA	520 875	684 524	133 861	208 282	-387 014	-476 242
Albanija	30 669	50 032	13 204	14 945	-17 466	-35 087
Bosna i Hercegovina	91 696	136 463	23 335	69 897	-68 362	-66 566
Moldavija	195	343	0	0	-195	-343
Sjeverna Makedonija	22 826	27 175	2 992	4 509	-19 833	-22 665
Srbija	369 038	450 991	78 001	103 440	-291 037	-347 551
Kosovo	6 451	19 520	16 329	15 490	9 878	-4 030
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	471 333	797 158	64 165	163 709	-407 169	-633 449

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁴

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan - Sep 2021	Jan - Sep 2022	Jan-Sep 2022 Jan-Sep 2021	Jan - Sep 2021	Jan - Sep 2022	Jan-Sep 2022 Jan-Sep 2021
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	1 829 121	2 638 033	144,2	302 119	520 262	172,2
0 Hrana i žive životinje	352 787	465 667	132,0	22 940	29 207	127,3
00 Žive životinje	22 109	29 502	133,4	52	191	300 ¹
01 Meso i prerada mesa	70 904	99 050	139,7	11 745	17 718	150,9
02 Mliječni proizvodi i jaja	43 707	57 543	131,7	110	228	206,6
03 Ribe i prerađevine od ribe	15 083	21 141	140,2	117	1	0,9
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	52 106	70 819	135,9	547	665	121,6
05 Povrće i voće	55 174	67 921	123,1	7 480	7 330	98,0
06 Šećer proizvodi od šećera i med	8 587	11 586	134,9	48	188	300 ¹
07 Kafa čaj kakao i začini	26 598	34 698	130,5	2 014	1 812	90,0
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	19 416	24 388	125,6	661	709	107,3
09 Razni proizvodi za ishranu	39 101	49 020	125,4	167	366	219,0
1 Piće i duvan	70 077	94 217	134,4	14 492	9 575	66,1
11 Pića	55 226	71 739	129,9	8 435	9 406	111,5
12 Duvan i proizvodi od duvana	14 851	22 478	151,4	6 058	169	2,8
2 Sirove materije sem goriva	35 393	20 129	56,9	69 303	67 656	97,6
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	1 608	1 565	97,4
22 Uljano sjeme i plodovi	1 455	1 586	109,0	21	5	24,9
23 Sirovi kaučuk	128	229	178,5	2	3	131,9
24 Pluta i drvo	3 318	4 108	123,8	23 980	29 555	123,2
25 Celuloza i otpaci od hartije	29	11	36,6	923	1 287	139,4
26 Tekstilana vlakna i otpaci	403	660	164,0	168	25	14,8
27 Sirova đubriva i minerali	3 797	3 111	81,9	1 465	1 832	125,0
28 Mineralne rude i otpaci metala	18 482	2 188	11,8	40 353	32 996	81,8
29 Životinjske i biljne sirove materije	7 781	8 236	105,9	782	388	49,6
3 Mineralna goriva i maziva	205 760	473 458	230,1	61 502	163 497	265,8
32 Kameni ugalj koks i briketi	4 893	684	14,0	3 868	7 754	200,4
33 Nafta i naftni derivati	141 402	294 313	208,1	7 039	20 841	296,1
34 Gas prirodni i industrijski	7 701	12 472	162,0	1	0	0,0
35 Električna energija	51 765	165 989	320,7	50 594	134 902	266,6
4 Životinjska i biljna ulja i masti	12 398	22 879	184,5	616	1 081	175,4
41 Životinjska ulja i masti	457	733	160,3	385	611	158,5
42 Čvrste biljne masti i ulja	11 875	22 106	186,2	147	221	150,3
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	66	40	60,2	83	249	298,1
5 Hemijski proizvodi	240 687	257 634	107,0	23 715	28 943	122,0
51 Organski hemijski proizvodi	2 734	2 228	81,5	39	147	300 ¹
52 Neorganski hemijski proizvodi	3 231	2 922	90,4	1 473	577	39,2
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	21 754	24 933	114,6	60	109	180,3
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	112 013	114 359	102,1	18 182	24 229	133,3
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	40 144	49 482	123,3	1 675	1 406	83,9
56 Đubriva (osim sirovih)	2 378	3 592	151,0	0	0	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	4 830	4 882	101,1	159	313	197,3
58 Plastične mase u ostalim oblicima	24 058	29 865	124,1	771	571	74,1
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	29 544	25 371	85,9	1 356	1 592	117,4

⁴ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan - Sep 2021	Jan - Sep 2022	Jan-Sep 2022 Jan-Sep 2021	Jan - Sep 2021	Jan - Sep 2022	Jan-Sep 2022 Jan-Sep 2021
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	292 714	470 280	160,7	64 458	153 017	237,4
61 Koža proizvodi od kože i krzna	265	212	79,7	81	110	136,1
62 Proizvodi od kaučuka	14 921	20 264	135,8	66	181	273,4
63 Proizvodi od plute i drveta	20 313	26 932	132,6	1 626	3 213	197,6
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	26 996	38 653	143,2	373	1 157	300 ¹
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	17 554	19 307	110,0	308	1 141	300 ¹
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	67 229	92 234	137,2	3 008	2 756	91,6
67 Gvožđe i čelik	54 980	62 782	114,2	6 178	6 008	97,2
68 Obojeni metali	18 660	120 539	300 ¹	49 342	132 310	268,1
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	71 794	89 357	124,5	3 477	6 142	176,7
7 Mašine i transportni uređaji	376 478	514 694	136,7	32 437	48 538	149,6
71 Pogonske mašine i uređaji	6 668	8 000	120,0	357	544	152,5
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	35 482	42 903	120,9	9 404	11 399	121,2
73 Mašine za obradu metala	2 400	3 077	128,2	266	137	51,4
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	63 113	78 186	123,9	8 489	14 405	169,7
75 Kancelarijske mašine i za AOP	18 779	26 424	140,7	289	473	163,4
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	44 055	67 652	153,6	3 022	3 217	106,5
77 Električne mašine aparati i uređaji	77 050	102 916	133,6	4 239	3 503	82,6
78 Drumska vozila	106 473	159 049	149,4	5 097	9 600	188,4
79 Ostala transportna sredstva i opreme	22 460	26 487	117,9	1 277	5 261	300 ¹
8 Razni gotovi proizvodi	242 745	319 045	131,4	12 656	18 747	148,1
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	12 330	16 685	135,3	211	244	116,0
82 Namještaj i djelovi	39 732	61 891	155,8	1 249	1 839	147,2
83 Predmeti za putovanja	6 135	8 348	136,1	120	146	121,8
84 Odjeća	58 597	75 593	129,0	1 492	2 149	144,0
85 Obuća	24 831	29 928	120,5	322	348	108,1
87 Naučni i kontrolni instrumenti	16 179	20 942	129,4	1 584	2 842	179,5
88 Fotoaparati časovnici	9 300	11 625	125,0	134	252	187,6
89 Razni gotovi proizvodi	75 639	94 034	124,3	7 544	10 926	144,8
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	82	29	35,7	0	0	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan - Sep 2021	Jan - Sep 2022	Jan-Sep 2022 Jan-Sep 2021	Jan - Sep 2021	Jan - Sep 2022	Jan-Sep 2022 Jan-Sep 2021
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	1 829 121	2 638 033	144,2	302 119	520 262	172,2
I Žive životinje i životinjski proizvodi	125 154	173 945	139,0	8 374	15 237	181,9
II Povrće	79 351	103 494	130,4	8 537	7 728	90,5
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	13 998	25 202	180,0	232	483	208,4
IV Pripremljena hrana pića duvan	226 220	290 584	128,5	21 709	16 810	77,4
V Mineralni proizvodi	231 337	504 011	217,9	80 450	184 745	229,6
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	231 102	226 823	98,1	22 806	28 104	123,2
VII Plastika guma i proizvodi od gume	74 152	90 066	121,5	2 708	4 021	148,5
VIII Sirove kože koža i krzno	7 119	9 614	135,1	1 844	2 260	122,5
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugalj pluta	23 824	31 271	131,3	25 607	32 767	128,0
X Materijali i proizvodi papirne industrije	28 597	41 200	144,1	3 433	5 502	160,3
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	72 248	90 695	125,5	1 907	2 824	148,1
XII Obuća kape i modni dodaci	26 916	33 610	124,9	356	401	112,7
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	47 337	66 956	141,4	3 019	2 847	94,3
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	2 591	8 180	300 ¹	102	85	83,5
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	147 888	274 031	185,3	81 806	157 969	193,1
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	245 060	323 609	132,1	25 944	32 991	127,2
XVII Vozila i prateća transportna oprema	131 047	191 697	146,3	6 591	15 805	239,8
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	29 929	37 762	126,2	1 970	3 324	168,7
XIX Oružje i municija	9 127	6 394	70,1	2 681	3 212	119,8
XX Razni proizvodi	75 968	108 662	143,0	2 033	2 868	141,1
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	157	226	143,4	11	279	300 ¹

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa statistike nacionalnih računa za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora kao i preduzećima za istrživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods“ vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz
- Pasivno oplemenjivanje
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet
- Aktivno oplemenjivanje
- Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava – sektor, dvije cifre – odsjek, tri cifre – grupu, četiri cifre – podgrupu a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)